

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(повне найменування заклади вищої освіти)

Кафедра Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана ФБАД

Віра САВЧЕНКО

22 » 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« Управління інноваціями »

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

ступінь вищої освіти МАГІСТР

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальність 073 «Менеджмент»

(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) “Управління проектами”

(назва спеціалізації)

інститут, факультет Фізико-технічний інститут, факультет будівництва, архітектури та дизайну

(назва інституту, факультету)

мова навчання українська


Робоча програма з дисципліни
«Управління інноваціями» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»,
(назва навчальної дисципліни)
освітня програма «Управління проектами»

« 18 » 08 2023 рік. 14 с.

Розробник: Севастьянов Р.В., канд. екон. наук, доцент кафедри ПТБД
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри « Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності »
Протокол від « 18 » 08 2023 року № 1

Гарант освітньої програми «Управління проектами»
« 18 » 08 2023 року (підпис)  (Н.М. Левченко)
(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри « Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності »
« 18 » 08 2023 року (підпис)  (А.М. Ткаченко)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету будівництва, архітектури та дизайну
(найменування факультету)
Протокол від « 22 » 08 2023 року № 1

« 22 » 08 2023 року Голова (підпис)  (В.О. Савченко)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) <u>073 «Менеджмент»</u> <u>Освітньо-професійна програма «Управління проектами»</u> (код і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,14 самостійної роботи студента – 5,4	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	26 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		26 год.	2 год.
		Інші	
		2	-
		Самостійна робота	
		66 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання:	
-	-		
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44 % / –

для заочної форми навчання – 9 % / –

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна “Управління інноваціями” має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання юридичних, філософських, політологічних, соціологічних, економічних, освітніх галузей. забезпечує економічну підготовку майбутніх магістрів.

Метою навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними теоретичними та практичними навичками управління інноваційною діяльністю організації, формування практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів реалізації інноваційної політики організацій, форм інновацій, методів та основного інструментарію щодо їх створення й реалізації, побудови системи управління інноваційними процесами та їх державного регулювання, опанування практичних методів управління інноваціями та оцінювання ефективності інноваційної діяльності організацій.

Основними завданнями дисципліни є:

визначення та аналіз сутності основних сучасних вітчизняних і зарубіжних концепцій організації та процесу розробки й реалізації інновацій, інноваційних процесів та інноваційної діяльності організацій з урахуванням їх застосування на практиці в умовах України;

ознайомлення з методами творчого пошуку інноваційних проектів та розробки інновацій;

визначення методичних принципів організації інноваційної діяльності як на рівні окремої організації, так і на рівні країни в цілому;

обґрунтування розробки, фінансування та стимулювання інноваційних проектів, визначення вартості інтелектуального продукту, що покладено в основу інноваційної пропозиції, та рівня її конкурентоспроможності серед альтернативних варіантів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

- інтегральну компетентність: Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення

досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог;

- Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

- Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

Додатково для освітньо-професійної програми

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Очікувані програмні результати:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

Додатково для освітньо-професійної програми

ПРН12. Мати навички делегування повноважень та керівництва організацією (підрозділом);

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Управління інноваціями як фактор економічного зростання

Тема 1. Сутність понять управління інноваціями

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції. Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями. Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні.

Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої інноваційної діяльності. Оцінка факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації.

Учасники інноваційної діяльності. Завдання управління інноваційною діяльністю. Технологія управління інноваціями. Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Інновації як фактор економічного зростання. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України.

Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності. Вплив державних, приватних і громадських структур.

Національна інноваційна система. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, особливості інноваційного розвитку в провідних індустріальних країнах.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження - виробництво - дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій. Роль академічного та освітянського секторів. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій».

Організація виконання НДДКР і інформаційне забезпечення інноваційних процесів. Організація впровадження й трансферту наукових інновацій.

Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку.

Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах.

Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.

Науково-технічне співробітництво. Форми інтеграції науки і виробництва. Конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації.

Модуль 2. Особливості управління інноваційною діяльністю організації

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Взаємозумовленість інноваційної політики та стратегії нововведень організації. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень.

Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій. Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень.

Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Тема 6. Управління інноваційним проектом

Інноваційний проект: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проекту. Фінансування інноваційного проекту. Управління реалізацією інноваційних проектів. Ресурсне забезпечення інноваційного проекту.

Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення.

Створення та використання різних організаційних форм проектного управління. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проекту. Управління проектними ризиками. Класифікація ризиків. Кількісна оцінка ризиків. Методи аналізу невизначеності та ризику. Методи управління ризиками.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування. Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проекту. Критерії інвестицій-привабливості та оцінки інноваційних проектів.

Методи оцінки інноваційних проектів, ліз інноваційних проектів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інші	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Модуль 1. Управління інноваціями як фактор економічного зростання												
Тема 1. Сутність понять управління інноваціями	15	3	3	-	1	8	15	1	1			13
Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління	15	4	4	-	-	7	15	1				14
Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	15	3	3	-	-	9	15	1				14
Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	15	3	3	-	-	9	15					15
Разом за змістовим модулем 1.	60	13	13	-	1	33	60	3	1			56
Модуль 2. Особливості управління інноваційною діяльністю організації												
Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації	20	4	4	-	1	11	20	1	1			18
Тема 6. Управління інноваційним проектом	20	4	4	-	-	12	20	1				19
Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	20	5	5	-	-	10	20	1				19
Разом за змістовим модулем 2.	60	13	13	-	1	33	60	3	1			56
Разом	120	26	26		2	66	120	6	2			112

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-
2	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне
1	Тема 1. Сутність понять управління інноваціями	3 / 3
2	Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління	4 / 4
3	Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	3/ 3
4	Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	3/ 3
5	Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації	4 / 4
6	Тема 6. Управління інноваційним проектом	4 / 4
7	Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	5 / 5

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-
2	-	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне	Кількість годин заочне
1	Тема 1. Сутність понять управління інноваціями	8	13
2	Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління	7	14
3	Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	9	14
4	Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	9	15
5	Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації	11	18
6	Тема 6. Управління інноваційним проектом	12	19
7	Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	10	19

8. Індивідуальні завдання

Для заочної форми навчання – виконання контрольної роботи

9. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (рисунок, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Управління потенціалом»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція;
- практичні заняття;
- консультація;
- виконання контрольної роботи (для заочної форми навчання);
- іспит.

10. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, аудиторне розв'язання задач, тестування.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Студент має розуміти напрями підвищення ефективності діяльності підприємства щодо зміцнення всіх систем формування комплексного потенціалу підприємства (фінансового, економічного, виробничого, маркетингового, соціального тощо).

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти термінологією, навичками та знаннями, що дозволить їм використовувати теоретичні та практичні знання як комплексний та ефективний засіб обґрунтування господарських рішень з урахуванням внутрішніх та зовнішніх можливостей підприємства.

Студент повинен засвоїти:

- основні терміни з дисципліни;
- методологію оцінки потенціалу підприємства;
- особливості оцінки складових елементів потенціалу підприємства;
- навички щодо обрання та використання відповідних методів, інструментарію для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

12. Засоби оцінювання

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок студентів складається з двох етапів:

- поточного контролю роботи студентів;
- підсумкового контролю (залік). Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на семінарських заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал

(презентація). Об'єктами поточного контролю знань студентів є: систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання домашніх завдань та розв'язання задач; виконання завдань для самостійного опрацювання; виконання модульного завдання. Поточний контроль знань, вмінь та навичок студентів передбачає застосування таких видів: тестові завдання; розрахункові завдання; обговорення проблеми, дискусія; аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу); ділові ігри (кейс-методи); презентації результатів роботи; інші. Об'єктом підсумкового контролю знань студентів у формі заліку є виконання усних та письмових завдань. На залік виносяться вузлові питання, типові та комплексні задачі, завдання, що потребують творчого підходу та вміння синтезувати отримані знання. Результати заліку студентів оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів. Кожен змістовий модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

13. Критерії оцінювання

Залік

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7				
5	5	5	5		5	5	5				

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з	

		обов'язковим повторним вивченням дисципліни	обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--	--	---	---

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Управління інноваціями» [Електронний ресурс] / . – Запоріжжя, .

1. Методичні вказівки для виконання контрольних робіт з дисципліни «Управління інноваціями» [Електронний ресурс] / – Запоріжжя,

2.

15. Рекомендована література

Основна література

1. Попов С.А. Інноваційний розвиток системи органів публічної влади: стратегічний підхід: монографія / С.А. Попов. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. 386 с.
2. Управління інноваційними проектами: навч. посібник / Уклад.: Н.Н. Пойда-Носик, І.І. Черленяк. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20992/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1.2017.pdf>
3. Кузнєцова Т.В., Красовська Ю.В., Подлевська О.М. Управління потенціалом підприємства: Навчальний посібник Рівне:НУВГП, 2017.196 с.- режим доступу - [http://er3.nuwm.edu.ua/6913/1/Управління%20потенціалом%20підприємства.pdf]
4. Потенція і розвиток бізнесу: навч. посіб./ За ред. О.М. Полінкевич, Л.В. Шостак. – Луцьк : Вежа-Друк, 2019- 592 с.

Додаткова

1. Ареф'єва О. В. Управління фінансовим потенціалом підприємства / О. В. Ареф'єва, М. М. Андрієнко, О. Р. Кравченко // Економіка і суспільство. - 2018. – Вип. 18. – С. 252-257.
2. Бшарат Н. Методологічні засади оцінювання ефективності управління потенціалом конкурентоспроможності торговельних підприємств / Н. Бшарат // Агросвіт. - № 16. - 2019. - С. 76-82.
3. Володін С. А., Чекамова О. І. Теоретичні засади формування і реалізації інноваційного потенціалу в розвитку економіки. Економіка АПК. 2017. № 5. С. 65-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2017_5_12
4. Глушенкова А. А. Структура інноваційного потенціалу підприємств сфери телекомунікацій та інформатизації. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2016. № 4 (18). С. 100-106.
5. Маркина И. А., Семич Н. И., Дячков Д. В. Організаційно-економічний механізм управління інформаційним потенціалом підприємства. Економічний форум. 2016. Вип. 2. С. 175-181
6. Севастьянов Р.В. «Особливості синергетичного ефекту енергозбереження» // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії, 2016.- № 4 (04), Ч. 1.- С. 121-125
7. Квасницька Р. Структуризація потенціалу підприємства / Р. Квасницька // Вісник КНТЕУ. - 2017. - № 1. - С 73-82.
8. Кліпкова О. І. Інтелектуальний капітал як чинник формування інноваційного потенціалу підприємства / О. І. Кліпкова // Вісник ЛТЕУ : зб. наук. праць. - Сер. економ. - Вип. 56. - Львів: ЛТЕУ, 2018. - С. 129-133